

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, ide küldendők az előfizelési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Segítség a kisbirtokosnak.

Az országos agrárbank működését a közelmúltban megkezdvén, a hírlapokban újra aktuális, a mi az életben oly szomorúan aktuális, miként lehetne a magyar kisbirtokos osztályon segíteni.

Mert ez is régi ének. Sokszor szó került már róla minden fórumon. Mert a kalászos termelés és ennek nyomorult arai főleg a kisbirtokos osztályt sújtják. A nagybirtokosnál legfeljebb arról van szó 40, vagy nyolczvanezer forint évi jövedelmet vág-e zsebre, de a kisbirtokosnál ez már az egzisztencia kérdése és mivel a természetes vagyonmegőrzés esetén virágzik az ország, országos kérdés az, hogy a kisbirtokokat ne szívják föl a nagybirtokok s ennek a vérén ne kerüljenek új latú fundumok.

Ha tekintetbe vesszük, hogy ez az osztály, mely számánál s a kezein levő terület nagyságánál fogva egyike a legtekintélyesebb néposztályoknak s a legtöbb vagyon képviselői; melyre a hazai őstermelés oroszlánrésze nehezedik, melynek emelkedése és jólététől várjuk közzgazdaságunk javulását; ez az osztály a terhes adók s alacsony gabona-árak súlya alatt görnyedez s nemcsak befektetési tőkével nem bír, hanem a megélhetés eszközeit is alig képes magának megszerezni és adósságok miatt a tönkremenésnek, a pusztulásnak néz elébe.

Segélyt kell adnunk gazdáinknak, de

nem könyörödményt, sem inséggkölsönt. A cikkben a gyógyítás módjait mutatjuk és nem koldulunk.

Azt akarjuk, hogy a mit más államok nemzetgazdálkodásai ismernek azt vegyék alkalmazásba nálunk is, az ugynevezett kredit agrikulát, mely nem is hitel a szónak hazai értelmében, hanem előleg.

Nem kosutiv hitelt akarunk mi az új országos banktól, hanem a produktív hitel-forrásainak megindítását kérjük tőle.

Jól, helyesen mondta egy nemzetgazda, hogy a kisbirtokosokon csakis olcsó hitel segít.

»Olcsó hitel — mondja — a mezei ipar felvirágzásának egyik elutasíthatlan követelménye. Lassan ugyan, de biztosan, gyümölcsöző beruházások csak ott lehetségesek, hol a földbirtokos mérsékelt kamat és törlesztés mellett hosszabb időre hitelt tehet szert.«

Az már bizonyos, hogy Magyarország legáldottabb Kánaánján is a belterjes mezőgazdálkodásra át kell térni. De lehet-e forgó tőke nélkül. Hiszen a kis gazdának legnagyobb baja az, hogy forgó tőkéje nincs. Nincsen még a mai kisméretű gazdálkodáshoz sem. Már most, hogy akarjunk mi indusztriánkban változásokat, ha a legszükségesebből, a forgótőkéről nem gondoskodunk.

Nálunk a kis gazdán az ő pillanatnyi megszorulásakor nem segít senki.

Más államokban, a hol a reál-hitel jól ki van fejlődve, ily esetben a kredit agrikola roppant hasznára van a közönségnek, mert ez látja el a megszorult kisgazdákat az egyes termelési ágak megkezdéséhez, vagy folytatásához a szükséges előleggel, melyet aztán a nagyobb jövedelemből könnyen visszafizethet.

Nálunk a kis gazdák, főként akkor, midőn nincs mit eladniok, vagy midőn ép az árak hirtelen piacra dobásával nincs ára. — szorulnak meg pénzben. Olyankor olcsó hiteleknek kellene keze ügyében lenniök, ugynevezett avanszoknak, nem kellene terméseiket eladniok, vagy parin alól elvesztegetniök.

Talán az országos agrár-bank ezen akar segíteni?

Egyébként a gazdasági hitel kifejlesztése még nem minden. Gyorsan és hatékony eszközökkel kell meggyőzni a kis gazdákat, hogy a rohanó haladás közben az apáinktól eltanult gazdálkodás most már nem elég. — A haladó idő a gazdával szemben is követeléseket támaszt s aki a jelen intelmeire nem hallgat, az elbukik. Az intelem pedig arra szól: ne maradjunk meg apánk tudományánál, képezzük magunkat a gazdálkodásra. Gazdasági egyesületünk sokat tehet e tekintetben s várjuk is tőle, hogy tegyen.

T Á R C Z A.

Huszárosan.

Irtá: Petrus.

— Már megint csak a leányomról beszélsz. Pedig kijelentettem már eléggé világosan, hogy nem adom önhöz. Nem adom semmi esetre sem.

— De ugyan miért makacsodik ezredes ur? Mi a kifogása ellenem?

— Semmi és mégis sok. Igaz, hogy ön jó házból való, jómódu ember, a modora is igen meggyerő, ön rendkívül kedves pajtás, a kit igazán jó fiúnak lehet elnevezni. De éppen ez a baj. Ön túlságosan jó és ily formán nem tud imponálni a leányomnak, ki már hozzá van szokva a huszáros modorhoz. Ön igen ékesen, szépen tud beszélni; de nem tud cselekedni.

— Istenem, igaz, hogy még nem volt alkalam hűstetteket véghez vinni. Nem lehet mindenki huszár. Nem az én hibám, hogy nem fogtak katonának.

— Tudom, az apjának a hibája volt, meg veszen az enyém is, mert engedtem, hogy magát kisvindlizzék az újonczosánál. De minek mentette magát? Lásssa, ez is reávall karakterének erélytelenségére.

— Talán mégse vagyok annyira híján minden erélynek, mint ezredes ur gondolja.

— Maga erélyes? Hisz egy évig udvarolt a leányomnak, mielőtt kérőül mert volna fellépni.

No már pedig barátom, én vőmnek csak gyors elhatározásu embert akarok. Huszárosan! Eincz, czevei! és fertig.

— De ezredes ur, mikor két ember kiválasztja az élete párját, mikor két lénynek a boldogságáról van szó, csak nem lehet határozni ugy huszárosan, hogy eincz, czevei és fertig.

— Igyan miért ne? Mondja hát, jól választottam-e a feleségemet? Boldogan élek-e vele?

— Én ugy taládom, hogy ő méltósága a legszívesetire méltóbb asszony a világon.... A legbájosabb anya....

— Ki soha sem lesz az anyósa. Épen azért dicserheti bátran.

— És dicserem is, lelkesülten és okkal. Mert miután öhajtatásom nőül venni a leányt, — megnéztem az — anyját is.

— Ön nagyon circumspectus.

— Lássá én nem voltam olyan elővigyázó, én nem is ismertem a feleségem anyját — és mégis boldogan életem vele. Én nem is néztem sokat; láttam, beszéltem és elvettem amugy huszárosan, eincz, czevei és fertig.

— És ez olyan könnyedén, simán ment?

— Dehogy ment simán, ha könnyedén is. Tudja elmondom önnek, hadd okuljon belőle maga is tehát tudja, mikor én a Terkámatt először megláttam — a jégen történt — rögtön tisztában voltam vele, hogy ő vagy senki más. Nem is haboztam soká, hanem felszólítottam a kapitányomat, ki szintén kinn koreszolyázott, hogy mutasson le.

— »De pajtás én nem ismerem azt a hölgyet« szabadkozott a kapitány.

— De feljebbvaló vagy és barátom, tehát kötelességed segítségemre lenni. Ha te, mint idősebb, engem bemutat, látni fogja ez a kedves teremtes, hogy komoly férfitval van dolga.

— A kapitányomnak végre is engednie kellett és egy félórai koreszolyázás nekem untig elég volt, hogy a Terkám szívét elhódítsam. Megkérdeztem: hogy akar-e feleségem lenni — és másnap már Bécsben voltam a kriegsminiszteriumban, hogy kieszközöljem a házassági engedélyt. A kauziót lehettem; szerencsére, mert Terka apja hivatalnok volt, amolyan magasabb rangú, a kinek azonban alig volt nevezetesebb vagyona. Mikor Bécsből eljöttem, elmentem egy bátra, a melyen Terka is jelen volt az apjával, meg garde-dame-jával. És a Terkát egy párszor körülforgattam, elmondtam neki, mit végeztem Bécsben és visszavezettem női kísérfőjéhez. Aztán felkerestem az apját, kit elszólítottam a tarokkparti mellől, bemutatkoztam és előadtam kéresemet a leány kezét illetőleg.

»De hadnagy uram, szólt a Terka apja, én még nem ismerem önt, csak nem ígérhetem önnek mindjárt az első pillanatban a leányomat.«

»Huszártiszt vagyok, a kauzióm meg van, különben a császárt kabátját viselem s az elég garanciája becseület voltomnak.«

»Kérem, én nem kételkedem benne, de mégis látogasson meg, kérem és néhány hónap mulva«

»Néhány hónap mulva? Hát olyan türelmesnek gondolja érzelmeimet Terka iránt? Hisz az

Az ipartestület működése.

A helybeli ipartestület, mely 1895. évi szeptember hó 24-én megalakult, a múlt év végéig terjedő működéséről nyomatott jelentésben számot adván, belső életéből kivonatban a következőket emeljük ki.

A testület tagjainak a száma 239, miután 10 iparával föl hagyott.

Gyűlést tartott a testület összesen 15-öt; rendesét 11-et, rendkívülit 2-öt, békéltető kettőt.

A nyilvántartott segédek létszáma volt 490; munkából kilépett 144; maradt tehát nyilvántartásban 76.

A tanoncok létszáma volt 145, kik közül 33 fől szabadulván, 9 pedig szerződését felbontotta, nyilvántartásban maradt 103.

E szerint iparral foglalkozik tényleg a városban 418 egyén (segédszemélyzet 179).

Tanoncszerződés kötött a testület előtt 58. fől szabadítás 33 esetben eszközöltetett, munkakönyvet kiadtak 70 segédnek.

Ügydarabja 175 volt a testületnek, a melyek mind elintéztettek.

A pénztár 760 frt 48 kr. bevétellel és 505 frt 35 kr. kiadással szemben 255 frt 13 kr. készpénzt tüntet ki.

A legnagyobb összeg, 625 frt 25 kr. beiratási és tagsági díjakból folyt be, hátralék van e helyütt 300 frt 0 kr. — Tanoncszerződések kötéséből 58 frt, tanoncszabadításokból 66 frt folyt be, a fől szerelés és adminisztráció 492 frt 35 kr. került.

A testület vagyona 114 frt 40 krt képvisel.

A ipartestület elnöke Petrics Ignác; alelnöke Kristofics Károly; jegyzője Hannibál Sándor; pénztáros Ivacsics Ignác.

Megyei élet.

A megyei közigazgatási bizottság február havi ülését Cs. ért. Antal alispán elnöklettel a hó 9-én tartotta.

Az alispáni havi jelentés a vármegye területén január hónapban a közigazgatás egyes ágaiban előfordult eseményekről felolvastatván, helyeslőleg tudomásul vétetett.

Ezután a bizottság egyes felebbezett ügyeket intézett el, kivételes nőszülékre az engedély megadását hozta javaslatba.

nem is volna szerelem! Uram hallgasson szavaimra. Most mindjárt kezdődik a négyes, a mit Terka kisasszonnyal kell táncolnom, annak végével majd bátor leszek újra kérdezősködni: Igen vagy nem?

Avval szaladtam és ott hagytam az öreget. A négyes után újra fölkerestem. Ő még mindig nem gondolta meg magát, talán azért, mert tarokk-partnerjeit nem hagyhatta cserében. Mivel nem tudott határozott választ adni, azt mondtam neki, hogy hát csak kártyázson nyugodtan tovább, majd beköszöntök a házába. Az öreg visszaült az asztalhoz, én pedig kocsiába ültem, a Terka velem, a szomszédfaluba egyenesen a paphoz hajtottam. Ott is egy kis erélyes föllepésre volt szükség, de végre a lelkes összedot. Mikor másnap Terkával az apjához beköszöntöttem, ez bizony bele nyugodott házasságunkba.

— Ennek igazán örülök!
— Minek?
— Hogy a Terka apja oly könnyen bele nyugodott a változathatlanba. Most ilyformán reményem van, hogy ön is bele fog nyugodni, hogy azt a Terkát, a ki szakasztott az anyja, az én Terkámot apai házából megszököttem és a nénémhez biztos helyre kísérttem, hol addig fog maradni, míg mi is elmehetünk a papozs.

— ?! — De bizony nem fog maradni! A lakodalomra az én házamban is elég tág a hely. No so se hittem volna, hogy ön — hogy te oly tüzőről pattant legény vagy!

— Otlej meg kedves, derék fiam! czupp, czupp.

Majd az egyes szakelődök felolvasták az 1896-ik évről egybeállított részletes jelentésüket, a jelentés kapcsán tett indítványait, a melyeket a bizottság elfogadván, azoknak az egyes szakminiszterekhez, valamint az egész jelentésnek a miniszterelnökhöz való felterjesztését elhatározta.

Letenye község kérvényét a Letenye és Mura-Király közli posta-járlat kedvezőbbé tétele iránt a bizottság pártolólá teszi át a pécsi posta- és távirada-igazgatósághoz.

Ez után az államépítészeti hivatal főnöke előterjesztette jársonként az 1897-ik évi kavicselosztási tervet a járási utibizottságokkal együttesen történt tárgyalás alapján s a közigazgatási bizottság a tervet végleg megállapította.

Kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadta, hogy a kisedővás országos szervezését célzó 1891. évi 15. t.-cz. végrehajtásának ellenőrzése céljából a miniszter körrendeletében az összes, erre vonatkozó adatok sűrűsített begyűjtését és felterjesztését elrendelte. — Felterjesztettek a miniszterhez a csáktornyai polgári fiú- és polgári leányiskolára vonatkozó részletes tervek és költségvetés, valamint a felszerelés költségvetése. — A mura-szent-kereszt és mura-szerdahelyi állami elemi iskola bérhelyiségei átalakításának felülvizsgálatáról szóló okmányok a miniszterhez felterjesztettek. — A stridói állami iskolai gondnokság ezen nagy fontosságú határszéli állami népiskolánál ötödik tanór szervezését hozta javaslatba. — A IV-ik hegykerületi áll. iskolánál második tanítói állás szervezendő. — Meglátogatta többek között a dráva-szl-iváni r. k. iskolát.

A légrádi r. k. iskolaszék panasza a tankötelesek korcsmába és lakodalomba vitele ügyében a járási fől szolgabírónak a megyei szabályrendelet értelmében követendő eljárás céljából kiadatik.

Kir. tanfelügyelő előterjesztte a miniszter körrendeletét a kir. tanfelügyelők iskolalátogatásának ügyében. Ennek kapcsán jelenté, hogy a szóban forgó miniszteri rendeletben foglalt intencióknak eddig is eleget tenni igyekezett, a mint erről a miniszterhez felterjesztett iskolalátogatási naplói tanuskodnak. — Egyébként hivatala elfoglaltásának első percétől a miniszter ama meg-hagyásának, hogy az iskolalátogatásokról a közigazgatási bizottsághoz jelentést tegyen, mindenkor eleget tett s minden havi ülésen a folyó ügyeken kívül a maga külön tanfelügyelői jelentését megtette. Az előterjesztést a bizottság helyeslőleg tudomásul vette. Valamint jóváhagyó tudomásul vette királyi tanfelügyelő urnak a magyar nyelvben jeleskedő muraközi és vendvidéki tanítókat és tanulókat 1895/6. tanévi most már tizenegyedik megjutalmazásáról szóló jelentését is.

Bányavár és Mura-Szent-Kereszt községeknek az 1895/6. és 1896/7. évekre eső 5%-os iskolai adó fizetése alól való felmentés tárgyában beérkezett kérvénye a miniszterhez pártolólá felterjesztetik.

A csáktornyai járás fől szolgabírójának jelentése a dráva-szl-mihályi zugiskoláról helyszíni intézkedés céljából kir. tanfelügyelőnek kiadatik.

Orehovicza és vidéke-beli községek iskolázásának rendezésére vonatkozó adatok a miniszterhez pártolólá felterjesztetnek.

A miniszterhez az 1898. szept. 25-étől kezdve esedékessé váló tanítói korpótlékok állandóság ügyében kiadott rendelete alapján az összes iskolafentartó érdekelt közönség a megfelelő bejelentések márczius 1-ig

eszközlésére, — a felekezeti iskolák saját egyházi fől hatóságai útján — hivatnak fel.

A tanügyi monographiai bizottság jelentése tudomásul vétetett s a miniszterhez jelentés tételik.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogalmazói karban január hónapban elintézés alá került 13,093 ügydarab; ebből január hónapban elintézték 3,562 dbot. — Az irodánál január hónapban leírásra került 5,142 ügydarab, ebből január hónapban leirtak és expedáltak 4,024 dbot s így január végén hátralékban maradt 1,118 ügydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint január hónapban a vármegye területén befolyt adóban 133,837 frt 24 kr., hátralékban maradt: 1,549,468 frt 82 kr. egyenesadóban, 109,521 frt 78 kr. hadmentességi díjban, 1,153,180 frt 42 1/2 kr. szőlődézsma-váltságban, 443,023 frt 35 kr. belyeg- és jogilletékben, 84,411 frt 32 kr. fogyasztási- és italokban stb. vagyis összesen 3,267,427 frt 52 kr.

Felhívás.

Az alispáni hivatal 1953. sz. a. a következő felhívást bocsátotta ki:

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium folyó évi január hó 10-én 72500 X. 896. sz. a. kelt leiratával az 1873. évi XX-ik t.-cz. alapján elrendelte, hogy a vármegyében létező lovak, továbbá kocsik és szekerek összeírassanak, ezt követőleg pedig fől osztályozás teljesíttessék. Felhívom tehát a vármegyebeli közönséget, hogy az 1897. évi február hó 8-tól ugyanezen hónap 28-ig terjedő időben, a községi előljárásgoknál lovaikat, lovasfogataikat és ökrös szekereiket szóbeli vagy írásbeli bejelentés útján okvetlenül összeírassák, s a bejelentéstől az osztályozásnak később tudtul adandó idejéig a loallományban eladás, vétel, cseré, elhullás vagy bármely más módon előforduló változásokat, az összeírásról készített és az osztályozás alapjául szolgáló kimutatás kiigazíthatása végett a községi előljárásgoknak mulhatlanul tudomására hozza, az osztályozásra pedig lovaikat hiánytalanul annál bizonyosabban előállítsa; mert az elmaradt lovak, szükség esetében kényszer alkalmazása által is utólagos osztályozás alá fognak vonatni, s azok tulajdonosai a legszigorubbán fognak megbüntettetni.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Hivatalos látogatás.** Kafka József pécsi posta- és távirada-felügyelő e hó 15-én városunkban tartózkodott. A felügyelő ur a helybeli posta- és táviradahivatalt vizsgálta meg ezuttal, a hol a legfontosabb rendet konstátálta.

— **Kinevezés.** A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság Horváth Antal az alsó-lendvai kir. adóhivatallhoz díjtalan gyakor-noknak nevezte ki.

— **A Muraközi Takarékpénztárban** e hó 18-án tartott közgyűlésen ejtették meg a kilépő igazgató-sági és felügyelő-bizottsági tagok választása. Megválasztottak a volt igazgatósági tagok közül: Zakál Henrik, Rosenberg Lajos, Kohn Hermann, újonnan Fischer Endre és Mózes Bernát. Felügyelőbizottsági rendes tagokul megválasztottak: Margitai József, Neumann Salamon, Morandini Román.

— **Közgyűlés.** A csáktornyai általános ipartestület ma d. u. 2 órakor, határozatképtelenség esetében jövő vasárnap délután tartja meg Petrics Ignác elnöke alatt rendes évi közgyűlést. Az elnök jelentésén kívül tárgya lesz a gyűlésnek a költségtervezet előterjesztése; a jegyző és szolga fizetésének megállapítása s az előjáróság választása. A gyűlést a közs. elemi iskolában tartják meg.

— **A társaskör** tagjainak nejei f. hó 24-ik napján (szerdán) a Zrinyi-vendéglő nagytermében este 8 órakor »Pique-nique«-t rendeznek, melyre a kör tagjai családjaikkal és vendégekkel ezuton is meghívotnak. — A vigalomrendező bizottság.

— **A perlaki kisedodova** javára óvoda hó 2-án humoros estélyt rendez az ovoda felügyelő-bizottsága. Az e tárgyban kibocsájtott igazán mulatságos és jóízű meghívót érdekességénél fogva s a nemes czél iránt való tekintetből egész terjedelmében következőkben közöljük: Confetti! A D. K. E. perlaki kisedodovája 1897. márczius hó 2-án Perlakon a Társaskör helyiségeiben zártkörű humoros estélyt rendez. — Műsor:

1. Társas vacsora, melyen Jelenesics Gábor hírneves konyhája a legkényesebb inyenc izlést is kielégíti. Felköszöntök csak egy korona lefizetése mellett engedtetnek meg.
2. Perlak monographiája, Geographico-meteorologico-geognostico-hydrographico-psychopatikai tanulmány. Előadja dr. Csillag Arnold (ezelőtt Stern?). Ezen tudálékos ur minden áron, a rendezőség határozott tiltakozása daczára akarja megtartani felolvasását. Kérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy e tolakodó frátert egyszerűen vesse meg. 3. Beethoven 444. négyese (Op. 3333). Előadja a budapesti philharmoniai zenekar 6 kimustrált tagja. 4. Nessler. Säckingeni tombitis bucsudala. Előadja Maestro Giovanni Cavallire Mal di Pancia, a milanoi Scalszínház amerikai tournée-jából visszatért trombinoművész, kit a rendezőség fáradhatlan buzgalma ez egy estére megnyerni szerencsés volt. 5. Sólymári rózsaszűzek, egyszerűszépségverseny. Ezen éremnyidjazott hölgyek a helyszínén férjhez adatnak. 6. Toldy János utólrhetlen eröművészeti előadásai. A jeles eröművész 500 kilogrammos súlyokkal fog dobálózni. A t. cz. közönség biztonságáról gondoskodva van. Segédje Mr. Bowdich, valódi angol clown. 7. Az opporoveczi négyeseres gyilkosság vagy szerelem, gyűlölet és lelki mardosás. Ezen megrázóan szép és örülten szomorú szerelmi dráma bizonyos Shakespeare nevű angol ur hátrahagyott műveiből nagy áldozatok árán szerzetelt meg. A mélyen tisztelt közönséget kérjük, hogy hangos zokogással az előadást ne zavarja. Száraz zsebkendők a ruhatárban! 8. Sorshuzás. Soha többé nem kináklakzó alkalom a millenniumi kiállításon »versenyen kívül« maradt tárgyak olcsó megverésére. A sorshuzás egy valóságos kir. közjegyző jelenlétében és ellenőrzése mellett két valódi foherruhás hajadon által eszközöltetik. Egy sorshuzás ára két nagy Weckerle. Hazafiság a nemzetiségnek! »Az egyes előadások közötti lánchhoz a zenét Burka Kóbi szolgáltatja, ki a Chimay herczegnőt ez ideig még nem szöktette meg.« Kezdet pontban 8 órakor. Hallatlan! Belépti díj társas vacsorával együtt nyomorult 3 korona. — Különös kedvezmény: Minden résztvevő meglévő és leendő kisedeit harmadiziglen ingyen járathatja óvodánkba!!! — Vigyázz: Belépti-és sorsjegyek — amíg a készlet tart — a pénztárnál és Sipos Károly ur gyógyszerteráiban kaphatók. Ugyanitt kitünő minőségű turistalyukszem-tapasz is vesztegettetik.

— **Új vármegyei tisztviselői állások.** A vármegye törvényhatósági bizottsága oktoberi rendes közgyűléséből indokolt felterjesztést tett a miniszterhez a központban ötöd aljegyzői állásnak, továbbá a zala-szt.-gróthi és novai főszolgabírói hivataloknál egy-egy szolgabírói állásnak, valamint a vármegye területén két állatorvosi állásnak szervezése, továbbá a járási főszolgabírák lakbérének 150 frttal való emelése tárgyában. A bel-

ügyminiszter a törvényhatóság kérelmének helyt adott s értesítette a vármegye közönséget, hogy mihelyt az 1897-ik évi költségvetés törvénynyé lesz, a jelzett hivatali állásokat létesíti s a szolgabíráknak a 150 frt lakbér többletet folyóvá teszi.

— **Új adóhivatal.** Már régóta volt tervben egy új adóhivatalnak Perlakon leendő föllállítása. A terv azonban jó sokáig terv maradt, noha az alsó Muraköznek érdekei s viszonyai nemcsak kívánatossá, de föltétlenül szükségessé tették e hivatalnak a vidének megnevezett főhelyén való szervezését. A jelenlegi helyzet végre a megvalósulás stádiumába hozta az ügyet s annyira megérlelet, hogy az adóhivatalnak föllállítása most már egészen bizonyos. Értesülésünk szerint az adóhivatal Perlakon f. é. július 1-én már megkezdte működését.

— **A kórházalap gyarapítása.** A Csáktornya föllállítandó kórház alapját tudvalegleg gyűjtés útján, leginkább adományokból, akarják annyira megnövesztetni, hogy ezt a nagyon is kívánatos intézményt városunkban létrehozzák. Az adakozók sorában előkelő helyet foglalnak el természetesen helybeli pénzintézeteink, mint a melyek eddig máris szép összegekkel járultak az eszme megvalósításához. Ujabbban a Muraközi Takarékpénztár igazgatóságát találjuk az érdeklődők sorában, mely közgyűlési határozatból 250 frtot juttatott e czéla Frász Tamás városi pénztáros kezéhez, kinek kérésére, köszönetével kapcsolatosan ez adományt lapunkban nyilvánosságra hozzuk. Bárha az adakozások oly mérvet öltének, hogy mihamarább teljessébe mehetne régi vágyunk, melynek megvalósulását a szenvedő emberiség érdekében annyira óhajjuk!

— **Elmebeteg czípezés.** Az öngyilkosságot multkor három ízben megkísérelt KLIK a Ignáczról megírtuk, hogy tettét beszámíthatlan állapotában követte el. További állapota kétségtelen bizonyítékokat nyújtott erre nézve, miért is KLIK-t megzavardott elmével előleges megfigyelés után e hó 15-én Nagy-Kanizsára szállították, a hol, az ottani kórházban ápolás alá fogják.

— **A szobotcai önk. tüzoltó-egylet** f. hó 14-én Bükkszőn (Benkovecz) saját pénztára javára jól sikerült táncvigalmat rendezett, mely az egytelnek 18 frtot jövedelmezett. Felülfizettek: Leitner Ferenc 5 frt, Pejesics Antal, Molnár Gáspár, Bartal György 1—1 frt, Bartal György 75 kr., Czirkvencsics György 50 kr., Kipke István (Csáktornya) 50 kr., Hepp Ede (Csáktornya) 50 kr., Rákossy László, Rákossy Vilmos, Tóth Karolin 25—25 krt, a mely felülfizetést mely köszönettel nyugtázta a rendezőség.

— **Az alsó-domborui önk. tüzoltó-egyletnek** f. évi február hó 1-én tartott táncmulatsága alkalomával nagyon tisztelt felülfizetők névsorát a következőkben adjuk: Hirschler Miksa 9 frt 60 krt, Hirschler Jakabné 5 frt, Szegő Izidor 2 frt, Schwarz Károly (Kotor) 1 frt, Miszer Rafael 80 kr., Lóke Lajos, Morandini B. (N.-Kanizsa), Golub János (Mura-Vid), Czimmerman Ferenc 60—60 krt, Robán Gusztáv, Varga Mátyás 50—50 krt, Korber János 40 kr., Stefics Imre, Hirschler Ödön 30—30 krt, Stefics István, Horváth Vencze 20—20 krt, Novák György (Perlak), Varga Jánosné, Sonnwald Hermán, Györkös Ferenc (Bpest), Szlamék József, Kovács Matild, Kvakon Alajos, Pick Jenő, Gránitz Károly, Hajdinyák István 10—10 krt. A midőn a tisztelt felülfizetőknek még egyszer köszönetünket fejezzük ki, angyai támogatásukért magunkat további jóindálatukba ajánlva, igaz érzéssel mondjuk: »A viszontlátásra!« Az egylet választmánya.

— **Meghívó.** A »Lenti-i Olvasó-Kör« saját könyvtára javára 1897. évi február hó 27-ik napján Lentiben, a nagyvendéglő termében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdet 9 órakor. Beléptidij: személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Szállásról, valamint a vonaton érkező vendégek fogadtatásáról gondoskodva van.

— **A Perlakon** székelő Alsó-Muraközi Takarékpénztár XXIII. évi (1896.) üzletforgalmi és mérlegkimutatásából látjuk, hogy a takarékpénztár vagyon és teher egyenlege 437.614 frt 57 kr., vagyona (részvénytöke,

tartalék, nyugdíjalap) közel 100 ezer frt. Évi nyeresemény a részvénytöke 6% kamatával együtt 12.837 frt 90 kr. Az évi rendes közgyűlés f. hó 21-én tartatik meg. A részvénytársulat elnöke Bannely Sándor, pénztárnoka Verly Ferencz.

— **A vármegyei millennáris közgyűlés határozatai.** A vármegye 1896. évi május hó 11-én tartott millennáris közgyűlésének határozatai jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjesztetvé, onnan a napokban érkeztek vissza. A miniszter a közgyűlésnek a vármegye két, felelhetetlen emlékü nagy fia: Deák Ferencz és Csányi László születés házának emléktáblával való megjelölése tárgyában, a vármegye három főgymnásiumánál egy-egy 200 frtos ösztöndíj létesítése tárgyában hozott határozatait jóváhagyta, valamint hogy a millennáris év a vármegye tisztviselőinek három szolgálati évbe számítottassék be, míg a körjegyzőknél a millennáris évet két szolgálati évbe engedélyezte beszámíthatni nyugdíjaztatásuk alkalmával.

Közgazdaság.

Résen legyünk!

A mezői gazdálkodásnak csak akkor van meg az igazi haszna, ha oda törekszünk, hogy évi termésünk fokozzuk. Két szemlet kell termesztetni ott, ahol eddig csak egy szem termett.

Annyi bizonyos, hogy ez nem egészen rajtunk áll: mert nagy beleszólása szokott itt lenni az időjárásnak is. De meg aztán a jó Istennel sem csináltunk szerződést, hogy valami csapást ne küldjön. Hanem viszont annyi is elvitázatlan tény, hogy okos előrelátással sok bajt és veszedelmet ki lehet kerülni.

Különösen nagy csapás az, ha az ember egészséges és tele kalászt vár s kap helyette egy esomó fekete port.

A gazdák ezen remét porüszögnek szokták nevezni s oly kimondhatatlan károkat okoz a termelésben, hogy a gazda szinte sirva nézhet utána. Megfelezi a mennyiséget s alaposan megrontja a minőséget is.

Hála azonban a tudományos megfigyelés és kutató észnek, mely reávezette az embert, hogy mikép lehet elléni alaposan és biztosan védekezni. Szóval rajtöttünk a módjára, hogy e bajnak elejét vehetjük.

Sikerült ugyanis *Schönbeck Imrénék Esztergombian* oly szert előállítani, a melynek használata által egészen nyugodtak lehetünk az üszög felől. Ez megöli a porfinomságu spórákat a nélkül, hogy a vetőmagnak ártalmára volna. Nem volt még eset reá, hogy e csávozó szer helyes alkalmazása mellett az üszög mutatkozott volna.

Aki tehát e veszedelmes ellenségtől biztosítva akar lenni, az használja a fennebbi szert s meg fog győződni róla, hogy olcsó pénzért teljes nyugalmat szerzett magának.

Mert e szer nemcsak hatásán teljesen biztos, hanem e mellett oly olcsó is, hogy valami érezhető kiadást vagy költséget még a kisgazdának sem igen okoz. *Egy 50 dekás csomag, mely 300 liter vetőmagra elegendő, csak 28 krajczárba kerül.* Ot kilós postacsomagnál pedig a portés is a küldő viseli s így a megrendelő azt teljesen *bérmertve* kapja meg.

Különösen figyelmet érdemel továbbá azon körülmény, hogy különösen a tavali árpa és zab a volt nagyobb mérvű nedvesség következtében a porüszög által meg van metyézve s a talaj szintén fertőzve lévén, minden valószínűség szerint az üszög is az idén nagyobb mértékben fog mutatkozni s így annak becsávázása nemcsak hivatatos, de *határozottan* szükséges is.

Saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha a közleg tavaszi vetéskor a becsávázást el nem mulasztja.

Használati utasítás minden csomagon rajt van.

Felelős szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF**
Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**
Kiadó és laptalajdonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)**

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jozefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel** Filipova kam se predplate i obznanu pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt.
Na pol leta 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajē 10 kr.

Obznanu se poleg pogodbe 1 fal računajū.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Evropske željeznice.

IV.

Godine 1833. osnovano je vu Njemačkoj (Prajtkoj) jedno društvo za gradnju željeznica. Dne 19. februara 1834. godine dobilo je privilegij, — da gradi željeznicu Nürnberg—Fürth (6 klm.) Dne 1. marciša 1835. odpočela je gradnja pod upravom inžinira Pavla Camille v. Denisa iz Mainza, koji je bil preštudiral englezke i američke željeznice. Lokomotive i vodje došle su iz Englezke. Dne 7. decembra 1835. predana je ta željeznica prometu.

I vu Sjevernoj Njemačkoj počeli su naskorom graditi željeznice. Jedna od prvih bila je željeznica Berlin—Potsdam, koja je 29. oktobra 1838. prometu predana. Redom su dolazile druge, ali 1839. još je Njemačka daleko zaostala za Englezkom i Amerikom dočim je Francezku i druge pozemlje pretekla. Od godine 1840. dalje hitro se je željeznička mreža vu Njemačkoj razgranila.

Godine 1850. imala je 6044 klm.; dvadeset godina kesneše već 19.575 klm.; godine 1880. skočil je broj klm. na 33.838; a godine 1895. vu majušu imala je Njemačka 48.767 klm. željeznica.

Vu Rusiji sagradjena je prva željeznica izmedju Petrograda i Carskoga sela (27 klm.) 4. aprila 1838. Mreža se je razgranila dosta hitro. Rusija ima vnoge plovne reke i kanale, ali te reke tečeju ponajviše vu nutarnja morja, a najvećša ruska reka

Volga teče vu Kaspijsko jezero. Ako je anda Rusija hotela, da svoje sirovine izvozi, morala je graditi željeznice i stopram onda mogla je trgovina hitro precvesti. Isti su ju razlogi vodili, kad je počela vu svojim azijskim zemljama graditi željeznice. Godine 1860. imala je Rusija 1589 klm., godine 1880. 23.857 klm., — deset godina potlji 30.957, a prošle godine, i to samo vu Evropi, 37.000 klm. željeznica. Od ovih 37.000 klm. imadu pruge na 8000 klm. duple tračnice. Vu vsem se gradi još 14.500 klm.

Prema ogromnom prostoru, kaj ga Rusija zauzinja, i to je dakako još dosta malo. Godine 1887. n. pr. odpadalo je vu Rusiji na 100 kvadratnih klm. samo 0.5 klm. željeznica, a na 100.000 žitelja 33 klm., dok vu Belgiji na 100 kvadratnih klm. otpada 15, vu Englezkoj 10, vu Njemačkoj i Švicarskoj 7, vu našoj monarkiji 3.7 klm. itd.

Prva je željeznica sagradjena vu Holandiji 1839. godine izmedju Amsterdana i Haarlema (17 klm.) Uz vnuogbrojne povodne puteve, kaj ih Holandija ima, ipak se je silno razvila i željeznička mreža. — Godine 1879. imala je 1419 klm.; a godine 1900 ukupno 3060 klm.

Vu isto doba, sa političkim sjedinjenjem Italije razvila se je i njezina željeznica Napulj—Portici (8 klm.) predana je prometu 3. oktobra 1839. Nu pravi napredak opaža se stopram od godine 1860. (1800 klm.). Godine 1866. predala je Austrija Italiji željezničku mrežu mlatačku, na

što se je ona hitro razvila, ter je već godine 1870. imala 6134 klm., a 15 godina kasnje 10.484 klm. Godine 1893. imala je Italija 14.500 klm. željeznice.

Vrlo je znamenita ne samo za Italiju nego i za svjetski promet željeznica, što vodi iz Suse do Jadranskoga morja, a zatim uz obalu prama jugu do Brindisia, jer tu prugu veže Mont-Ceniska željeznica sa Francezkom. Črez Col de Frejus moral se prekopati tak zvani Mont-Cenizki tunel. Gradnja ovoga tunela započela je godine 1857. kod Bardoneche-a na talijanskoj, a kod Madone-a na francezkoj strani. Radnjama upravljali su inžiniri Someiller, Gratton i Grandis. Godine 1890. bil je tunel gotov, a sljedeće godine predan je prometu. Širina mu je 8 mt., visina 6 mt., dužina 12.2 kilometra. Vožnja črez tunel traje 40 minut, temperatura vu njem raste do 29½° C. Koštal je do 75 milijuna franaka.

Prva željeznica vu Švicarskoj bila je pruga Basel—St-Louis (19 klm.), a predana je prometu 15. juniša 1844. Nu stopram godine 1847. sagradila je sama Švicarska prvu svoju željeznicu izmedju Zürich-a i Badena (23.3 klm.) Dve godine za tim preuzelo je savezno veće gradnju željeznica, ter dalo po R. Stephensonu i Svinburneu izraditi osnovu za željezničku mrežu. Zakonima od 1850. i 1852. predana je gradnja i uprava privatnim osobama, ali tak, da moraju ipak od vlade iskati koncesiju za gradnju vsake željeznice. Na to se je mreža hitro razvila.

Z A B A V A**Nikoga nedraži!**

Bil je u Peštu, negda jedan šaljivdijja, ja ga ovde hoću Veselković nazvati, pak jer nije bil baš najbogatiji, najliepše obdčen — i jer nije u najdragšem kvartiru stanovao i nije hodil u najprvu oštariju peštansku na koštu te konačno, jer mu nije moglo biti svaki dan u theater ili na druge zabave hoditi, jednum riečjum, jer je bil siromašniji od drugih, znali su ga dva njegovi prijatelji, kojim je više toga moglo biti nego li njemu siromaku, više krat dražili i bockati, kak da je to tko kriv ako mu nemre sve biti, kaj bi željel, ili kak da su to onoga zasluge, kojemu more više toga biti, a imaju bogate roditelje, još bogatije vujce, a najbogatije strice, — kak sem ja imal dok sam u školu hodil. —

Kad sam šaljivdijju imenoval Veselković, hoću ova dva prijatelja, jednoga Dražić, a drugoga Bockša imenovati i tim mogu sada moju pripovest započeti.

Veselković, kojemu je Dražićevog draženja, a Bockšaševog bockanja bilo već dosta,

i bi reći preveć, mislil si je, čekajte, vam bum ja to naplatil i tim si je, preduzel fantili se; k tomu pak si je načinil čudnoviti plan, koj mu je tim laglje moral dobro izpasti, pošto je on imal veliki talent za na razni način si lice natezati; sad se je mirgodil, sad je imal dolnju čubu veliku, sad gornju, onda opet jedno oko manje od drugoga, sad lasi skoro do nosa, onda okruglo smiejuće se lice, onda opet dugo — jednum riečju znal si je lice složiti, da nije bil za prepoznati i na toj umietnost je on sazidal svoj plan fantljivosti svojim dvim prijateljom.

Jednog jutra dojde na Deak pijacu br 5 u kuću mladi coviek te popita vratara: »Jeli je ovde gospon Veselković?«

»Nije« — odgovori vrtar.

»Ah, kaj nebi bil, em sem ja sam Peter Veselković« — veli na to stranjski i ostavi vratara pod vrati začudjenoga te otide. — Ovde moram mojim čtevcem napomenuti, da u velikih varoših ima kućah, koje su dan i noć zatvorena vrata tak, da nitko nemre niti dojt i kuću niti iz nje oditi da mu vrtar vrata neotvori, a baš takova kuća je bila i ova na Deakovem pi-

jacu br. 5, koju si je Veselković za fantili se izbral.

Drugi dan u jutro namrgodi Veselković lice i dojde kakti starec u istu kuću, gde muklim glasom zapita vratara: jeli je Peter Veselković u toj kući?

»Nije« — odgovori opet vrtar toboznjemju starcu.

»Ali on je ipak tu« — odvrti starec smiejuće se — »jer ja sam Peter Veselković« — i stim naglo otide. Vrtar ostane zamišljen pod vrati.

Opet drugi dan dojde veselim licem, mlad coviek u istu kuću k-nesrećnomu vrtaru s pitanjem, jeli je ovde jedan mladi gospon imenom Veselković?

»Nije« — izmucna nekak strahom vrtar, koj je već toliko krat isto ime čul.

»Čujete dragi prijatelj« — veli mu stranjski svojim navadnim glasom i navadnom spodobom obraza, — »Vi mi uvijek dajete isti odgovor, a ja vam ipak sad potretji put velim, da sam ja taj Peter Veselković«. Stim hitro otide.

Nesrećni vrtar je sad videl, da si netko znim šale zbija. Čieli dan je okolo hodil, mrmal i stvar svakomu skim se je

Godine 1880. imalaje 2571 kmlt., a predpošte godine 3763 kmlt.

Kad je otvorena brenerska i Mont-Ceniska željeznica, bilo je za Švicarsku životno pitanje, da sagradi jednu alpsku željeznicu, koja će posredovati promet i trgovinu sa Italijom. I Njemačkoj i Italiji moralo je biti stalo, do toga, da osiguraju sebi željeznicu preko neutralne Švicarske. Dne 15. oktobra 1869. stvoren je između Švicarske i Italije kontrakt, kojemu je 26. oktobra 1871. pristupila Julikajše Njemačka. Po osnovi, što je izradjena, imala je mreža gotthardske željeznice biti duga 266 kmlt.; između Göschenena i Airola morao se prorovati tunel od 149 kmlt. i vsega još 64 druga manjša tunela.

Strošek proracunan je na 185 milijuna franaka. — Italija dati će 45 milijuna, Švicarska 20 milijuna Njemačka takodjer 20 milijuna. Na temelju ovoga kontrakta osnovano je 6. decembra 1871. društvo za gradnju gotthardske željeznice. Dne 2. aprila 1872. imenuje društvo nadinžinierom Roberta Gervinga, koji je 7. augusta 1872. predal gradnju tunela poduzetniku L. Favreau. — pošto se je obvezao, da će tunel za osam godina uz nagradu od 50 milijuna franaka na svoj strošek prokopati. Dne 1. oktobra iste godine započe kopanje tunela kod Göschenena. Gervinga zamijenil je 1875. Hellvag, a ovoga 1878. Briedel, dočim je poduzetnika Favrea, koji je 19. juliša 1879. vu tunelu od kapi vumrl, — zamijenil inžinier Bossi.

Nakon 9½ godinalh teškoga posla dovršen je tunel vu decembru 1881. Provizorno predan je tunel prometu 1. januara 1882. Do konca godine sagradjena je čela mreža gotthardske željeznice, ter je prometu predana. Svetčano otvorenje proslavilo se je vu Milanu i Luzernu 22. do 25. majuša 1882. uz sudjelovanje zastupnika triuh država, koje su ovo orijaško djelo izpeljale. Glavnica, što je vu gradnju uložena, iznosila je godine 1882. vu vsemu 238 milijuna franaka. Od kolike je znamenitosti gotthardska željeznica za promet i trgovinu, vidi se iz ovoga. Godine 1892. iznašali su dohodki vu vsem 14.432.063 franaka, izdatki iznosili su 7.729.119 franaka; prema tomu bilo je su-

više 6.702.934 franaka. Kad su vsi stroški, izdatki itd. odbiju, ostaje dividenda od 6:2%.

Vu Danskoj je prva željeznica sagradjena između Altone i Kiela (denes pripadaju ovi gradovi Njemačkoj.) Predana je prometu 18. szeptembra 1844. — Razvitek mreže bil je ovaj: 1860. ljeta 111 kml., 1880. ljeta 1579 kml., 1893. ljeta 2226 kml.

Vu Španjolskoj bile su političke prilike dugo vremena jako žalostne, ali se je ipak željeznička mreža hitro razvila. Centrum je njoj Madrid, koji po tom stoji vu svezi sa obalom Sredozemnoga morja, sa Portugalskom i Francezkom. Prva je željeznica sagradjena između Barcelona i Matorea (28 kml.) 30. oktobra 1848. Godine 1860. imala je Španjolska 1918 kml., deset godina kašnje već 5475, a godine 1893. ukupno 10894 kml. željeznica. Iste godine bilo je k tomu projektiranih željeznica 4246 kilometer.

KAJ JE NOVOGA?

Dvorske vjesti.

— Nadvojvodkinja Štefanija nahadja se vu Požunu, vu pohodu kod familije nadvojvode Friedrika.

— Princessa Klementina Koburška stigla je iz Solije na putu vu Monakov vu Beč, ter je za tim dalje odputovala vu pratnji princa Filipa Koburškoga.

— Njegovo Veličanstvo kralj Ferenc Jozef I. stigel je prekjučer o poldan željeznicom vu Wels, odakle se je kolima odpeljal vu Lichtenegg.

— Kako je sada stalno odlučeno: — Njegovo Veličanstvo će 20. februara krenuti na putovanje vu Cap St. Martin, ter će ondi ostati pune četiri tjedne.

— Nadvojvoda Otto odputoval je hitrim vlakom sjevero zapadne željeznice vu Berlin, gde ga je pri dolazku dočekal na anhaltskom kolodvoru sam car Vilim.

sastal pripovedal. Naravski, da ga je svaki izsmejal, a on si je mislil: »tri krat je bilo, ali više nebu.«

Drugi dan rano u jutro potegne netko cvrslo za zvonec pri vratih, vratar je još u postelji ležal i drimal; on si hitro prebrise oči, skoči iz postelje i otvori. »Tko je?« — zapita srdito — »kaj bi radi tak za rano u jutro?«

Pred vrati je stal komišar policije u uniformi te reče: »Odprostitute da vas bunim, ali služba, a stvar je silna — jeli je ovde gospon Peter Veselković?«

»Hote zbogom i s vašim Veselkovićem« — otrese se vratar — »ja ga nepoznam — ali nek mi samo dojde. — Neima ga ovde.«

»Pak ipak je tu« ogovori komišar, jer je bil sam on u policijsku opravu oblečen — »ja sam Peter Veselković te sam evo ov hip ovde.«

Vratar posegne za metlom, za da tomu bezobraznomu Petru da, kaj ga ide, ali isti hip se je uniformirani Veselković pobral te ga je nestalo, i samo je još čul, kak je vratar za njim krical: »Samo mi još jedan krat dojd, ja ti već tvojega Petra Veselko-

vića na pleća namalam, da me se buš siećal ti ništarija, ti lump!«

Sad je Veselković domaj napisal svojim dvim prijateljom liste sljedećeg sadržaja: »Dragi prijatelji! Ja sam kvartira premenil, te sada stanujem na Deakovem pijacu kuće broj 5. (to je naravski imenoval kuću sa poznatim vratarom) dojd sutra pred poldan ob devetoj uri kmeni na fruštuk, dobil sem iz doma od matere finu šunku i lagvić pive«. Ovak je jednomu pisal, a drugoga je naručil za jedenajstu uru, za da svaki za sebe dojde, a da nebi zajedno skupa došli.

Drugo jutro punkt ob devet sati se postavi Dražić u kući br 5 na Deakovem pijacu i zapita vrata: »Jeli ovde stanuje gospon Peter Veselković?«

»Čekaj« — zakriči vratar — »ti mi sad nebuš vušel!« i priče ga onak po svojoj volji metlom po plećih opletati. Dražić ves začudjen, neznajući kaj to znamenuje, hotel je vrataru radi toga dočeka na red pobirati, ali u istom hipu je spazil kak takaj vratarova žena s komenskom lopatom i klešči svojemu mužu u pomoć iz kuhinje bieži, — on podbrusi pete te je mogel samo

Tragedija vu cirkvi.

Vu farnoj cirkvi vu mjestu Brissago (Como) vu Italiji sbila se je prešestne nedelje strahovita tragedija. Zidar Felice Zosi bil je razstavljen od svoje tovaruše Marije rođjene Rigazzi. On je hotel da se opet s njom izmiri, ali ona nije hotela o tom ni čuti. Zosi, zgleđal ju je vu cirkvi, stréljal je na nju iz revolvera ter ju vubil a rasil i njezinu majku. Ljudstvo bežalo je iz cirkve vičući vu najvećšem strahu.

Izgorjela barunica.

Strahoviti udes zadesil je vu Beču barunicu Emiliju Kuorr. Barunica došla je blizu peći, ter su joj se vužgale suknje. Barunica je zadobila tak teške ozlede, da je poslje kratkog vremena vumrla od strahovitih mukah.

Talijanski zarobljeniki na povratku.

Javljanu iz Rima: Po zadnjih vjestih doznajemo, da je neguš Menelik prvih dana mjeseca januara, kad je prijel podpisan kontrakt, naložil, da se zarobljeniki talijanski imadu odpraviti bez ikakove odgode na obalu, gde će se ukrcati vu parobrode. — Druga skupina zarobljenikah već je krenula usljed toga iz Harrava, ter će ako 20. o. m. biti vu Zeili, Za ovom ići će druge skupine vu razmaku od 10 ili 12 danah, da se olahkoti hrana. Posljednji zarobljeniki će takodjer skorom ostaviti Adis Ababu i krenuti vu domovinu. Iz Massane je vu Zeilu odplovil parobrod »Afrika«, da čeka prve dvé skupine zarobljenika.

Vrhovni meštar lova grof Wolkenstein.

Grof Wolkenstein strelil se je 12. februara vnoči vu svom stanu vu Beču. — Stopram pred nekoliko tjednov bil je imenovan za vrhovnoga moštra lova Nj. Veličanstva. On je od svoje mladosti navěk obnašal velika dostojanstva, ter je bil vu svoje vrme vrlo štovan oficir. Njegovo samoubojstvo iznenadilo je vse njegove znance pošto grof nije nikad o takovoj namjeri govoril, niti je ostavil pismenih izvaja, tako da se nezna, zakaj si je taj odlični dostojanstvenik oduzel život. Njemu je bilo upravo 55 godina, ter je bil neoženjen, zdrav i

od sreće govoriti, da je iz te borbe jedino metlom udaric izišel.

Ob jedenajstoj uri dojde drugi pozvani najme Bockaš, te i ov zapita vrataru, jeli ovde stanuje gospon Peter Veselković?

I ovomu je isti doček u diel pal, samo puno jakši. Ali Bockaš je bil gjegjerniji od Dražića, pak nije hotel odmah pobeći, nego se je vratarovomu napadaju metlom i vratarove žene lopatom i klešči suprotstavil te se je iz svega skupa porodila prava tučnjava hovanje tak, da su se na krik i viku svi skupa zdrčali, susedi, susede i dieca, te su taj čudnovati prizor gledali i svadeće mirili.

Ali to je laglje reći nego učiniti! — Borba je sve zešća postajala te su nekoji odbiežali po policiju. Komisar policije dojde i priče pisati protokoll radi svadje i izgreda; ali nemre dojt ničemu na kraj, jer nitko ništ nezna, niti komišar, niti susedi, niti vratar, niti pozvani Bockaš i tak se konačno svi skup razidu bez da je i jedan samo znal, kaj i zakaj je sad ova svadja bila. —

Siromaki pretepeni, kad su domov došli, svaki je domaj našel drugoga lista, u

čvrst čovjek. Samo se je opazalo, da je vu zadnje vrme bil jako uzrujan. Ubil se je iz lovačke puške vu svojoj pisarni. On je bil mlajši brat poklisara vu Parizu Antuna grofa Wolkensteina.

Dvě sto familije prez vjere.

Iz Ó-Becse pišeju: Včera javilo je dvě sto ovdešnjih seljaka (mužov) kod kotarskog suda, da izstupaju iz rimokatoličke cirkvne občine i da postaju prez vjere, konfesionalne. Ovaj dogodjaj izazval je veliku senzaciju, ar nije nigdo niti senjal o toj namjeri seljaka.

Osemnajst ženah ostrovalo svoje muževe.

Javljaju iz Temišvara, da je žandarstvo odkrilo vu mjestu Zsebely strahovite zločine, koje su počinile žene na svojih tovaruši, ogiftali ih. Osemnajst ženah odpravilo je otrovom (giftom) s ovoga svéta svoje muže. Dva nova slučaja dopeljala do odkrića zločina. Vsi mrtvi budu izkopani. Već vu decembru prošloga mjeseca primil je kotarski sud prijavu, da je nekoliko muževa vumrlo s naglom smrtnom. Poduzeti su izvíditi, ali nije se došlo do nikakvoga rezultata, ter su spisi ostali kod državnoga odvjetništva. — Ovih dana je međutim sud primil konkretnu prijavu, da je prešestni tjeđen jeden Zsebelyski stanovnik (Danilo Bellu) otrovan (ogiftan), ter se označila kao počiniteljica i začetnica ovoga i prveših zločina primalja (porezna baba) Marija Ulica, pak je sud odmah dal vloviti primalju i vdovicu Bellua. Sad se bude najprvje Bellu izkopat, ter sekirat, a potlji drugi pokojnici. Obćenito se misli, da je gift bil napravljen iz bilja. Motiv ovih zločina po svoj prilici ima se izkati vu moralnoj pokvarenosti ženah ovoga vrlo zloglasnog sela. Žene se hotele stim djelomice prikriti svoje ljubavne odnošaje, a djelomice dojti do veksega bogatstva.

Poštarska pošiljka bečkoga dvora vkradjena.

Madridski listovi (novine) pripovjedaју, da je jedna za kraljicu Kristinu namenjena pošiljka iz Beča, vu kojoj nisu bili samo listovi obiteljske naravi, već i važni dokumenti o njezinom blagu, ulozenom vu englezkim bankama, vkradjena na putu od

kojem mu Veselković piše sliedeće: »Dragi prijatelju! Ja sam se zabunil, kad sam Ti pisal, da sam moj kvartir premenil. Hotel sam se doduše na Deakov pijac br. 5 preseliti, ali sam si u zadnjem hipu premislil te sam ostal u svojem starom kvartiru, gde sam i prije stanoval. Dojdi sutra za stalno kmeni na zajtrek, moj vrtar Ti nebude nikaj včinit. Peter Veselković m. p.

Do deset prijateljah je bilo pozvano i toliko ih se je na šunku i pivo sakúpilo, gde im je onda Veselković cietu stvar podupno razložil.

Svi su se smejali, da su im suze u oči dohadjale, i pretepeni zujimi, a uvriedjen nije mogel nitko biti, jer tko bi se nad ovak fino izmudrenom komedijom i mogel za zbantuvanoga najti, a najmre pak, kad je to bila samo plaća za njihovo vekivečno bockanje i draženje Veselkovića.

Ali ipak je ta komedija nekaj hasnela, jer od onog dana nije bila nikomu više volja dosieljivoga Veselkovića neslanemi šalami dražiti izsmehavajuć ga bockati.

Em. Kollay.

kolodvora vu kraljevsku palaču. Tati su prerezali remen, kojim je bila pričvršćena torba na kolima.

Kaj su doprinesli narodi za civilizaciju.

Židovi su vnogo stoljeća bili zastupnici ideje o božanskom jedinstvu. Grki su vu kratkom vremenu svoje parodne eksistencije stvorili čvrt filozofije, graditeljstva, kiparstva i dramske umjetnosti. Rimljani su podigli na vrsak vojnu kolonizaciju, cestogradnje, i pravnu državu, kojoj zakoni još i danas obstoje. Talijani srédnjeg veka razvili su cirkvenu organizaciju ter su preporodili umjetnosti i stavili ih u službu cirkvenog, javnog i privatnog života. Englezi razvili su črez više stoljeća političku misel, parlamentarni ustav i moderno javno pravosudje. Holanđezí borili su se vu 16. stoljeću navučali o slobodi i ljudskih pravih. Nemci su vu našem veku dva put dokazali jakost svog vanrednog osjećaja. Ovak navuča Amerikanec Mr. Eliotu »Atlantic Monthly-u, — a za tim nabraja zasluga Amerikanaca. Kaj su uradili Amerikanci? Oni su ne samo teoretski već i praktično pokazali put k vječnom miru, stavljajući na mjesto tabora obraničke sudove; oni su priznali absolutnu religioznu ravnopravnost i obće pravo glasa; prigrlili su useljenike svih naroda i svih vjeroispovjesti; razširili obće hasnovite izume: telegraf, telefon, šivaće mašine, vnožinu drugih strojeva (mašinah).

Kaj se je dogodilo danskomu princu?

Kad se je nezdavnja najstareši sin danskoga prestolonasljednika, princ Kristijan, povračal dimo s vojničke vježbe, navrnuo se je vu jednu hizu na seli, da se malo čim okrepí. Domaćica (stara mužaća) ga pozvala vu kuhinju da pokošta bazlamaču, koju je ona ov hip sgotovila. Kad joj je princ hotel platiti, odbila je žena peneze, govoreć mladomu princu: »Ti si soldat, dragi sinek, a soldati imaju na včk malo penez.« Pri tom ga je materinskom nježnosti potreptala po ramenu.

Domaće novine.

— Vu *D.-Dubravi* su ognjogasci 1-ga februara obdržali svoj bal. Nadplatili su sliedeći: Gosp. Hirschler Miksa 9 frt 60 kr. Hirschler Jakabova 5 frt. Szegő Izidor 2 frt. Schwarz Károly (Kotor) 1 frt. Miszer Rafael 80 kr., Löke Lajos, Morandini R. (Kanizsa), Golub János (Mura-Vid), Czimmermann F. svaki 60 kr., Robán Gusztáv, Varga Mátyás 50—50 kr., Korber János 40 kr., Stefics J. Hirschler Ödön 30—30 kr., Stefics István, Horváth Vincze 20—20 kr., Novák György, (Perlak), Varga Janosova, Sonnenwald H., Györkös F. (Budapest), Szlánek József, Kovács Matild, Kvakán A., Pick J., Granitz K., Hajdinyák István svaki 10 kr. Svim gori imenutim se iz srca zahvaljuje izbor društva ognjogascah.

— Za *Štrigovskoga* vračitelja je gosp. Dr. Viola Vilmos čakovečki vračitelj postavljena, koj bude jenčas još vu Čakovcu stanuvat i odovud pohadjal svoje štrigovske belezničke.

— Vu *Preloku* je društvo ognjogascov 31-ga januara svoj bal obdržal, koj je vu vsem lépi i veseli bil.

— Vu *šel* je iz Kanizke kasarne jeden honved i proti Kottoribi je pobegel. Ali vu Kottoribi se je baš zadržaval Farkas Lajos kaprol, koj ga je spoznal i uazaj vu Kanizžu odegnal.

— *Kotor* občina je imela prošlo leto 17205 frt 80 kr. dohodka, 17071 frt 43 kr. izdatka; penezni ostanek 134 frt 37 kr. — Gibući imetek ima do 73238 frt 36 kr., negibući imetek ima do 74459 frt., sve skupa 147,697 frt 36 kr. Obćinskih nadometkov neima.

— Vu *Čakovcu* se je prošlo leto narodilo 361 person i to 346 rim. kath., 14 izr., 1 reform. — Vumrlo je 217, i to 117 mužkarcov i 98 ženah. Najviše ih je vumrlo do šestoga leta, i to: 105 decah. Ženitbe su se sklopile 59.

— *Društvo čakovečkih* meštarskih ljudih (ipartestület) je svoju izjavu štampati dalo. — Iz te izjave je moći videti, da je društvo vu prošlog godini imalo 239 članov. Dječicov je bilo 490, inušov 145. Društveni dohodek bil je 760 frt 48 kr., izdatek 505 frt 35 kr. Društveni prezeš je Petrics Ignác, podprezeš Kristofics Károly, kassir Ivacsics Ignác, notarius Hannibal Sándor. Veliko spravišće bude se 21-ga o. m. vu varaskih školah obdržalo.

Nekaj za kratek čas.

Velika ština — do sebe.

Offic. dvorjanik: Gospon kapitan, trebalo bi nekakovu dragu lepotu postaviti v oblok, prošecija bu išla mimo!

Kapitan: To je ne potrebno; im ja i onak navék pri obloku stojim! (?)

Drugi jeden takov.

Gospodična: Ja sem senjala, da mi je jeden lépi i čeden gospon ružu predal.

Gospon: Pa kaj ste Vi na to rekli! ... meni? (!)

Dobro poznanje.

Neka sneha se sasvim ljubeznivo držala k mužu. — Nekaj velikoga i važnoga (dugovanja) bi ti rada povedala!

On: Dobro je, grlica moja! Ali predi, kak bi mi to povedala — pošepci mi ... koliko košta ...? (misteć na opravu.)

Ne boji se.

Doktor: Vi gospone! Tak ste me zbantovali, da bi vas znalo življenja koštati to!

Gospon: Je, da bi ja štel vas za ližnoga doktora si zeti.

Najjakše prepornčenje.

Vis. poš. gost: — Ti dečko, imaš cigarettline?

Dečak: Je, i to kak fine!

Gost: — Za istinu, jako fine!

Dečak: — Kak ne, ako i naš oberkeller samo takove puši!

Navadna sala jednoga oštarjaša.

Oštarjaš: Kaj bi rad, ti deček?

Dečko: Cigare!

Oštarjaš: Kakše cigare?

Dečko: (koj je takajše prefriganec) bil

Za kadit, pušit!

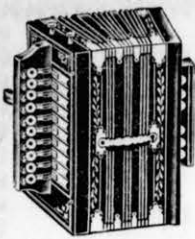
Oštarjaš: He-e cigara se nekadi, nepuši nego — vleče!

(Anda) Zakaj cigaru vleče?

(ili cigarettino.)

Adela: Ali kaj toliko štimaš te cigarettline, ti Malčika! im si vsa v jednim dimu!

Frajlica (v zadnjim cvetenju): Da zakaj? Zato, da ako sem vsa v jednim dimu, si mislim, još je čuda mužkarcov okolo mene!

Csak 4 1/2 forintért

szállítom világhírű

„BOHEMIA“

vonóharmonikámat, mely hosszú billentyűkkel és gyöngyház ablakoskával van ellátva, ugyszintén 2 kettős fúvóval 11 soros erős bőrrrel, valamint elpusztíthatlan bronz-védsarkokkal

A billentyűk lemezeken állanak, miáltal gyönyörű orgonaszerű hangja van.

40 hangu 2 reg. nagys. 15 1/2 x 33 cm. = 4 1/2 frt
60 „ 3 „ „ 17 x 34 „ = 5 1/2 „
80 „ 4 „ „ 17 1/2 x 34 1/2 „ = 6 1/2 „

Hozzávaló iskola magántanulásra ingyen. Csomagolás és szállítási díj 60 krajczár. — Árjegyzék díjmentesen.

SCHUSTER C. A. harmonikakészítő,

603 Markneukirchen I. S. 19—20

Szétküldés vámmentesen, utánvétel mellett.

Becserélés elfogadtatik.

Osszeköttetés viszontelárúsítókkal kerestetik.

Dús mellékkeresetet

nyújtunk mindazoknak, kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek részlelfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

Némi tevékenység mellett havonként 150—200 ft könnyen megkereshető.

Ajánlatok ezimzendők:

May, Elfer és Adler

bank- és váltó-üzlet Budapest.

172 6—10

Egyesült Budapest fővárosi takarékpénztár.

Központi osztály: V. ker., Dorottya-utca 4. sz.
Budai osztály: II. ker., Fő-utca 2. szám.

Józsefvárosi osztály: VIII., Kerepesi-ut 9. sz.
Terezyvárosi osztály: VI. ker., Andrássy-ut 2. sz.
(Foncière-palota.)

Befizetett alaptőke:

3.600000 frt névre szóló 12000 drb. 300 frt névért. részv. felosztva.

Tartaléktőkék:

Rendes tartalékalap	3.372.202 frt 45 kr
külön	583.649 frt 33 kr
Rendkívüli	200.000 frt
összesen:	4.155.851 frt 78 kr.

Kölesönöket ad telekkönyvezett (fővárosi) ingatlanokra és vidéki földbirtokokra készpénzben és záloglevelekben a becsérték 50 százalékáig.

A jelzálogkölesön iránti kérvényekhez — melyeknek mintázatai a takarékpénztárnál díjmentesen átvehető — következő okiratok melléklendők:

Földbirtokoknál:

- a) a legújabb keleti hitelesített teljes telekkönyvi kivonat;
- b) a hitelesített kataszteri birtokiv;
- c) az adókönyv vagy adóhivatali bizonyítvány a fizetett adóról;
- d) esetleg az ármentesítési költségek kimutatása;
- e) az épületekre vonatkozó tűzkárbiztosítási kötvény.
- f) az u. n. azonossági bizonyítvány, vagyis községi bizonyítvány az iránt, hogy a kataszteri birtokivon felvett birtok mily hitelesítéskönyvekben van felvéve.

Kívánatos, hogy esetleg meglévő bírói becslések, adás-vételi vagy bérszerződésök is mellékeltesenek. Készpénzkölesönök rendszerint hat havi kölesönös felmondás és a kamatoknak negyedévenkénti előlegesen leendő fizetésének kikötése mellett adtnak. A kamatláb a takarékpénztár és a kölesönkérő közti megállapodás tárgyát képezi.

A takarékpénztárnak 4 1/2%-os záloglevelekben adott kölesönös után tőketörlesztés és kamat fejében 4% éven át évenként 5 1/2% fizetendő 1/2 évi előleges részletekben.

A 4%-os záloglevelekben adott kölesönök után tőketörlesztés és kamat fejében 4 1/2% éven át évenként 5% összegű fizetendő 1/2 évi előleges részletekben.

A záloglevelek kölesönösen megállapított áron vétetnek vissza.

Az intézeti záloglevelek a tőzsei napi ártályamon a takarékpénztár mind a négy osztályának pénztáránál kaphatók.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes uj betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

➔ bármely nyelven és kivitelben ➔
a legjutányosabb árak mellett.